

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. D. Ioannis Ivsti Lanspergii, Natione Bavari, Illvminati Ac Religiosissimi viri, Carthusiae Coloniensis ante annos centum Vicarii, & Magistri Nouitiorum laudatissimi Opera

In Qvinque Tomos Distributa, à mendis expurgata, veteri integritati
restituta, & indicibus locupletata

In Passionem D.N. Iesv Christi Homeliae quinquaginta sex, Theoremata
viginti octo, totidemque sermones. In Monotesseron Praeterea Eivsdem
Passionis Dominicae, iuxta Euangelistarum & historiae fidem, Elucidatio.
Conciones ad Haec Paraeneticae in praecipuis anni & Sanctorum
festiuitatibus habitae

Landsberg, Johannes Justus

Coloniae Agrippinae, Anno M.DC.XXVIII

In congregate Patrum. Serm. In quoplangitur monasticæ religionis
defectio & quibus possit eius redintegrari synceritas, insinuatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47113](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47113)

PLANGITVR MONASTICÆ RELIGIONIS
defectio & quibus possit eius redintegrari synce-
ritas, insinuatur.*Sermo in Congregatione Patrum.*

TE elegit Dominus Deus tuus, vt sis ei populus peculiaris, de cunctis populis, qui sunt super terram, vt custodias omnia præcepta illius: & facies te excellentiorem cunctis gentibus, quas creauit in laudem, & nomen, & gloriam suam: vt sis populus sanctus Domini Dei tui. Deuteronomij 7. & 26.

Non adeo desipio reuerende, cæteri quæ colendissimi patres, vt de iniuncta obediencia, de rusticitate dicendi, de Latini sermonis exiguitate, aut vt de eruditionis defectu (quod exordiendo solent nonnulli) me excusent, quandoquidem omnibus constat vobis, nisi iussum, munus hoc dicendi me nequaquam obiturum. Ea propter si aliter atque velim, ipse sermo ceciderit, si hæserit lingua, si memoria dormierit, aut certè si Latini sermonis dictio vobis mea non placuerit, vestris hoc imputari volo paternitatibus, quæ horum inopiam apud mescientes compulsi, quo insipientiam vobis meam commonstrem. Nequaquam igitur iniunctam, ô patres, obedientiam subterfugio, nec minus opprobrium quam laudem pro obediencia recipere sum paratus: sed vnum hoc precor, si quid pro dolore cordis mei dixerò, si ex zelo, quo ad ordinem non iniuria trahor, effutiero quippiam, quod alicui displicerit, nemo in sui vel cuiuscunque suggillationem, nemo ex felle aut arrogancia id dictam putet. Possum quidem plus minusve dicendo hallucinari aut offendere, verùm dedita id opera facere, longè est à me alienum. Cæterùm, ne longiori paternitates vestras præfatione onerem, rem ipsam ad quam accinctus sum, aggrediar. Si per religionis nomen aut statum quo hodie religiosi dicimur, eos intelligimus patres colendissimi, qui communia vel naturæ, vel legis, vel Euangelij præcepta (ad quæ omnes iuxta temporis varietatem astringimur) sese extendunt, & præter ea sine quibus homini nõ est salus, sua in Deum pietate, vbertiori quæ deuotione, plus aliquid quam à Domino præceptum est, offerre gestiunt, inuenimus mundo nunquam hoc hominum genus defuisse, nunquam etiam non fuisse statum quo sese huiusmodi præceteris deuotiores, liberè ad ea quæ Domino forent beneplacita, exercerent. Quocunque itaque nomine vocentur, hoc est, siue colentes, siue filij, id est, discipuli prophetarum, siue religiosi, siue discipuli Apostolorum, siue monachi, nihil refert, quandoquidem eadem res varia sortitur nomina, & cum res ipsæ antiquiores sunt nominibus, manent quæ semper eadem, licet nomina varientur, omnes quotquot in veteri aut nouo testamento ad eum viuendi modum, & ad hoc propositum se Deo mæcipauerunt, vt præter communia præcepta alios quosdam ritus, aliumque modum colendi Deum, & arctius abstractiusque seruiendi Deo sibi assumerent, in eo statu, quo hodie religiosos siue monachos cæsemus. Quo liquet antiquissimum planè esse statum religionis, in veteri quidem testamento celebrem, in nouo autem celeberrimum, atque omnium Christianorum primum. Proinde valde quadrat in eos adductum

Religiosos
nunquam
mundo de-
fuisse.

Religionis
statum esse
antiquissi-
mum.

hoc

Φ. VI
11

Religionis
monastica
decor quan-
tus olim
fuerit &
gloria.

Deforma-
tio ac igno-
minia reli-
gionis ho-
die quanta.

Apoc:

hoc Deuteronomij: Te elegit Dominus Deus, ut sis ei populus peculiaris, &c. Itaque consideranti mihi statam, decorem, laudem, incrementum ac honorem religionis monasticae, eum videlicet quem olim post aliquot tempora Christi in sui habuit renouato exordio atque progressu, & eum quem habet modo, quando nunc antiquata & contempta vilescit, magis flere libet, quam aliquando dicere. Quantus enim erat olim patres religiosissimi apud religionis alumnos feruor, quanta deuotio: sanctimonia, pietas, mansuetudo, misericordia, quantus denique & is communis pro virtute agor: Quare etiam Pontifices contempto diademate, spretoque purpura filij regum monasticis sese gaudebant subdere instructis. In omnium tunc ore erat religio, à nemineque satis poterat commendari. Excipiebatur perinde ac Dei angelus, vbi religiosus accedens, nec infausta sibi euenire posse putabat, quaecumque familia sua gens monachis habuisset. Parvuli eis offerebantur benedicendi, nec optimatum filij alibi quam in monasterijs educabantur. Iucundissimum erat videre gregem Domini velut apum examina numerosa. Crescebat nihilominus indies religio, & noua Domino castra quotidie construebantur. At patres optimi, videtur quam longè quaso nunc ab eo statu res planè in diuersum mutata sit. Perijt religio, perijt religionis honor, parumque abest hodie apud nonnullos, vt monachum non recenseant inter Christianos. Non minor est hodie monachii nominis ignominia & persecutio, quam fuit olim gloria. Contemnuntur, illuduntur, spoliantur, & quasi sacrificium in hoc fiat Deo modis omnibus persecutio illis inferitur. Verùm tanta hæc calamitas patres colendissimi, vnde in nos, vnde tanta venit despectio? Non aliunde profectò, vt reor, quam à Deo. Quam multi enim à primo feruore nostro excidimus? Quam multi à prima charitate lapsi sumus? Certum est, quam vbique desloruerit labefactaque sit religio, apud nonnullos extincta penitus, licet iterum multi resurrexerunt. Nam vnde aliter hæc nomina reformatorum obseruantiumque inobuerunt, nisi quia & olim ipsi deformati aut non obseruantes (vt hodie multi inueniuntur) fuere? Itaque vbicunque lapsa est religio, propter nominis tamen venerationem, plausum & gloriam apud vulgum inaniter sibi vsurpabat. Inde donis Dei ac Principum liberalitatibus multi sunt abusi. Complures neglecto cultu spiritus in solis caremonijs gloriati, pierique tam misera tepiditate, tam periculosa inertia obruti, vt quid esset vitiorum, mortificatio, vix verbotenus scirent. Et licet spirituales fuimus vocati, vocemurque hodie, veruntamen quam longè discrepet à nomine virtutiorum, quæ interna ac spiritalis esse deberet, ipsimet vix aduertunt. Putabamus ante aliquot annos ex laudibus & opinione hominum aliqui nos esse, cum in oculis Dei essemus nihil. Eam ob rem Dominus quoque inuouisse multos ex ore suo videtur, quando quidem ad eò nobis cuncta inuestita, ad eò omnia contraria sunt. Quod nisi Deus se nobis inclementem ostenderet, nostram tepiditatem fastidiret, non fieret. Deo enim non protegentis, quis est qui in nos respiciat? Non protegit autem, quia, vt dixi, perijt in multis timor, perijt ordinis zelus, perijt cultus spiritus, atque (vt simul omnia dicam) ab intimis ad externa inaniaque reuoluti sumus. Non de omnibus hæc loquor. Scio congregationes multas bonam vitam in paupertate, in deuotione spiritus, ac simplicitate cordis agere. Scio etiam tepidis aut malis mixtis

fermè pœna inuoluimur omnes, simulq; opprobrijs hominum despici-
 qa religionis nomen q passim omnis olim honorabat, nunc generatim mū-
 do despiciabiles atque exosos reddit. Quapropter parcite quæso parcite quæ-
 so patres ineptijs meis. Tacere mallet, nisi quia semel cœpi, cogerer loqui.
 Non absque gemitu tamen loquendum est, & vestra ac bonorum omnium
 pace. Tāta erat apud religiosos, & hodie adhuc apud plerosq; tanta est tepidi-
 tas, tanta dissolutio, tanta discordia, tanta (vt ita dicam) partialitas, tanta de-
 nique in eis vrgebat passionum malarum ac vitiorum immortificatio ac
 proprius amor, vt bonorum etiam quorumuis nomen obfuscārit. Deinde,
 si eorum vitam omnem spectaueris, præter externa quædam in vestibus re-
 ligionis signa, nihil offendi, nihil poterat audiri, quo mundanis hominibus
 præstarent. Quid igitur nunc mirum, si Dominus pariter nos omnes det in
 sibilum, in stuporem, in opprobrium, & (quod non semel minatus est) in di-
 reptionem cunctis gentibus? Quid inquam, mirum, si prophanis hominibus,
 & honore & nomine nos inferiores habeat? quandoquidem mundanis ho-
 minibus Deo deuotis, quoru est monachorum, qui deuotione, pietate ac
 moribus præstet? *Ego, inquit, elegi vos, vt sitis mihi populus peculiaris præ cunctis*
gentibus, & ego ero fors vestra & hereditas, &c. Probè & misericorditer quidem.
 Multa enim in patribus his prisca singularia sui amoris officia erga se, multa
 excellentioris gratitudinis indicia, quā nunc in nobis inuenit Deus, quare
 singulari electione, & tam varijs totq; amoris sui titulis eos dignaretur. Me-
 ritò præ cæteris mundi hominibus tunc monachi à seruitute, ab exactio-
 ne, à tributo, & à reliquis mundi oneribus erant exempti, quando & ab a-
 ctione mundiali erant liberi ac alieni, meritò pauperum genuflexionibus ve-
 nerandi, quandoquidem eorum prorsus conuersatio erat in cælo. Amantif-
 simi patres, hæc plangens dico, quia torquet me, non solum xui huius infel-
 licitas, sed & desidia, & vanitas & dormitantia nostra. Quæ si vos quoque
 (vt credo) torquet, non indignabuntur paternitates vestræ super doloris mei
 aut super verborum excessu. Cæterum, quid iuuat, amandi colendiq; patres,
 dolere, si nihil contingat emendari? Quæ consolatio est, si omnes simul plan-
 gimus, si nihil inuenitur quo nobis medeatur? Huc igitur Reuerende, cæteri-
 q; omnes venerabiles patres consilia conferte, & pro resuscitanda aliqua in
 ordine nostro, si fortasse & ibi non nihil perierit, feruoris nouitate tractate.
 Si nos ad Deum feruentes reuertimur, reuertetur ipse quoque ad nos. Ego
 quid mihi in mentem subijt, non tacebo. Tria mihi videntur pro resuscitā-
 do feruore ordinis alumnis maximè necessaria. Primum & ante omnia ne-
 cessarium, est Dei timor, quo omni loco omnitq; tempore, cum soli tum inter
 alios, vigilēs simus tam circa externa, quam interna nostra, ne prodeat ali-
 quid ex nobis, ne intus aliquid nascatur, quo Deum quis auertat à se, aut
 quod Dei præsentiam contristet. Timor enim Dei præsertim ille filialis, de
 quo loquimur, ab omni auertit se delicto. Itaque bono Carthusiano, quem
 admodum cuius fideli Dei seruo, nō hoc solum, tametsi maximè cauendum
 est, ne Deum à se excludat, ne Deum offendat, ne mortaliter aut venialiter
 delinquat, sed etiam ne gratiam illius (licet nullum interuenerit delictum)
 aut impediatur, aut negligat. Nam cum liberalissimus sit Deus, & sui totus pro-
 fusiuus, num exiguò nobis vitio dandum est, si non omni hora omni loco,

Cant. 19.
Tepiditas
multorum
religiosorū
hodie quāta

Hierem. 19.

Deut. 7.
Deut. 18.

Philip. 3.

Sinceritas
& feruor
religionis
per quæ tria
redintegrari
valeat.
Timor Dei
filialis quid
efficiat in
homine.
Fideli Dei
seruo quid
summo opere
cauedum
sit.

M m m m omni

Eccl 7
Gratia ami-
citiæque Dei
quò nobis
sit ambiēda

Timor Dei
quantum v-
bique labe-
factatus sit

Iob 1.

Exod. 16.
Zach. 7.

Eccl. 18.

Propositum
quale de-
beat inesse
verò Car-
thusiano.

omni denique momento pro gratia eius nos extendimus? si non omni studio gratiam eius in nos vberiore prouocamus? Quod profectò tunc fieret, si in quouis negotio, si in quouis sermone, si denique in quocunque effusimus locovigiles, ne aliter atque illi placet, nos geramus, neve lucrum animæ nostræ (quod strenuò prudenterque agendo augere possumus) negligentia atque inertia nostra nobis pereat. *Quisquis enim Deum timet* (ait scriptura) *nihil negligit*. Vtinam disceremus saltem vel à negociatoribus, vel ab aulicis, quomodo virtutes & commoda spiritualia quaerenda, quomodo ve Dei gratia amicitiaque nobis sit ambienda. Illi enim non hoc tantum agunt, vt damna euadant, sed perquisitis ac peruestigatis etiam cunctis lucrandi occasionebus maxime moperere satagunt ne sibi lucri quippiam, quod accidere potuisset, è manibus labatur, ne tempus lucrandi ociosum prætereat, neve occasio data maiori fortunæ negligatur. Porro ijs, hoc est, aulicis, nullum satis graue aut molestum censetur periculum, quod non veloces subeant, quo fidelitatem suam ostentent principi, nihil tamen propterea aliud quam eiusdem gratiam ac fauorem (quæ diuites se ac beatos aestimant) expectaturi. Certè non minoris aestimanda nobis est gratia Dei, non segnus aucupanda. Atque ad hoc timor em Dei non solum cauere delicta, sed esse etiam sollicitum ac stentuum, quo nullam gratiæ diuinæ conciliandæ, aut agendæ negligat minuatur quis sibi occasione. Iam videte charissimi patres, quantum apud cunctos mortales, quantum apud religiosos, quantum denique (quod acius pungit) in ordine nostro labefactatus sit Dei timor. Iterum ne cogor meum vobis luctum ostendere? Vnusquisque suam nouit domum, vnusquisque suam prouinciã. Quotus quæso est in qualibet domo, de quo verè hodie prædicari possit, quod vir sit simplex ac rectus, timens Deum ac recedens ab omni malo? Quæ admodum generatim loquendo de monachis, quotus est hodie in plerisque locis, qui non pro cibo potuue, cum Israelitis contra Mosen, id est, prælarum obmurmuret, qui non suo detrahat, vel inuideat prælato, qui denique malè aduersus proximum suum non cogitet, qui suo obedientiam ac amorem sincere priori impendat, aut qui non machinetur aliquid mali in corde suo? Taceo quod post concupiscentias nostras multi imus, & vbi nobis leuissimum foret desideria nostra frangere, fatigamur, immortificationem nostram vbi que in collo, circumferentes, quam hoc vno turpi verbo etiam plerique exeuantes. Non est, inquiunt, hoc mortale peccatum. O si Dei vel cuius inisset timor, si diuinæ præsentis aestimatio, nulla occurreret ei disputatio, mortale ne an veniale esset peccatum, quando quidem vnum perinde ac aliorum vitaremus: quippe cum nullum sit peccatum quod non execretur Dei timor. Et licet absque peccato veniali hic vitam agere nemini contingat, seruo tamen fideli, bonoque potissimum Carthusiano, hoc potest & debet esse propositum, scienter nulli consentire velle delicto. Nam peccare, & scienter atque vltro peccare, quam longo intersent intervallo, quis non videat? quò hoc sanctis omnibus alienum, illud omnibus commune. Plangite nunc patres, plangite super filios vestros, in quibus sanctus Dei timor aut recessit, aut friget: plangite quod pro bona parte etiam inter nostrates contentio, susurraria, inuidiæ, amulationes, animositates interdum reperiuntur atque iurgia. Nonnullos habetis carnales, animales plures, spirituales (vbi veretur)

non ad d. multos. Plures habetis, qui de ocio, de somno, de cibo potuve, de vestitu, de domus negocijs, de fratrum defectibus, atque de suis inter se adinventionibus (vt cætera præteream) sciunt, loquuntur aut cogitant. De his (formido) bona est pars ordinis. Sūt alij qui solutis vtcūq; horis & ordinis debitis, deinceps externis suis vacāt, nihil profus de internis, parū de meditatione aut cōtēplatione, parū de oratione mērali aut exercitijs spiritus sciētes: verūtamē si alioq; sunt innocētes, tolerādi atq; iuvādi sūt: neq; n. omnia possimus oēs. Attamen, quod dixi, de consummatis in Dei timore monachis, quam pauci videre sunt inter nos? Ea propter religiosissimi patres, benefecerit vnusquisque vestrum sibi commissos ad Dei semper timorem erigere, quo diuinæ præsentia reuerentiam in oculis semper habeant, nihil nisi quod in Dei gloriam queat referri, præsumant: non leue aut tanquam veniale peccatum quodcunque quod Deo displicet existiment, quia reuera leuissimi est cordis, vtrō atque scienter agere quæ Deo contraria sunt, quasi leue aut parum sit offendisse Dominum. Non leue erit profectō illis quicunque hæc leuia putauerint: ac qui cum gemitu nunc, quæ olim parui æstimabant, plangūt errata, his à Domino misericordia veniet.

Alterum ad spiritualem vitam, necessarium est amor. Neque enim hic sumus tantum, vt peccata vitemus, sed vt desiderijs proprijs etiam cum desiderio atq; gaudio moriamur, Dei amicitia delectati. Ad quæ profectō amor est instrumentū potentissimū ac suavissimū, vt pote animæ in via Dei omnino collens impedimentum: quo gaudia ei terrena despiciant, quo spiritui caro subdatur, quo passiones quiescant, quo aspera fiant leuia, & quæ natura erant horrida, cum desiderio amplexētur. Hic amor de peccatis non habet sollicitudinem (ab his enim iam dictus timor vigilans & ex amore confortatus atque suavis effectus animam propugnat) sed effluit & se dilatat, zelans pro honore dilecti cum sui etiam contemptu. Se enim cupit nesciri, vt ille prædicetur: se gaudet confundi, vt ille honoretur: se amat postponi & negligi, vt ille præferatur. Denique vt ille ab omnibus ametur se desiderat ab ijs atq; contemni. Amor priora ac vetera parui pendens, ad anteriora & optima quæque se semper extendit, semper noua meditans, semper perfectiora inquirēs, quibus placeat Deo. Hoc enim sibi studium familiare habet, hoc sibi indeficiens ac iuge desiderium, videlicet magis ac magis placendi Deo, Amor nunquam solus est, sed comites secum adfert longè omnium suavissimos. Tres namque comites, tres inquam, condiciones secum adfert amor nobilissimas. Prima, q. hominē sui ipsius facit immemorē, abstrahēs illū à seipso in cōtinuā dilecti memoriā, adeō vt post hæc hoc solū cogitet, hoc solū expectet, hoc solū implere cupiat, quicquid voluerit Deus. Altera cōditio est, q. hominē in profundissimam sui ipsius cognitionem deprimit. Vt quicquid sibi fiat siue laudis siue opprobrii, nihil ad se trahat, hoc est, nullo moueatur neque gaudio neque merore. Quippe cum seipsum haud aliter atque nihil æstimet, inde quicquid sibi fit ab hominibus, quasi nihili aut ei qui non extat factum sit accipit. Solum enim eum qui verē est, & qui solus est, & qui solus in eius viuūt memoria ac voluntate, amat ac cogitat. Tertia est cōditio, quod adeō reddit hominem tranquillum, adeō serenum, vt inter quæuis adueria, inter quoscunque euentus mirum in modum sit in corde quietus, atque in ea pace con-

Quō subdiū ad timorem Dei sint cōtēgendi.

Amor quā sit necessarius ad spiritualem vitam.

Amoris effectus multipliciter.

Amoris cōditiones tres quæ. Oblitio sui.

Cognitio sui.

Quies quā ex amore proueniat.

Bona mala
que quō de
manu Dei
accipienda
sint.

Amoris fi-
delitas ac
fortitudo
in quo ma-
xime probe-
tur.

Luc. 10.

Exercitia
spiritus quā
sint neces-
saria.

Vita abstra-
cta quantū
spiritui ad-
ministratur

Priores ora-
tione potius
quā discursu
monasterii
gubernare
debent.

constitutus, qua nullius rei sciuerit discrimen, nullius voluerit optionem nisi quod hoc ei præstantius, hoc semper melius existimatur, quod dilectius aut voluerit aut admiserit. Admiserit, inquam, Nam Deus & mala quædam admittit, quæ nihilo secius dum admittit, ab eius voluntate procedunt. At quō Deus inquis, vult mala? Nempe, vult illa non vt impij eadem faciant, sed vt boni & amici sui ea tolerant. Propterea quod dixi, bona malaque de ma-

nu Domini tanquam illius beneplacita Dei amicus accipit. Non vt bona ac mala inter se comparata ita crudè, æqualia & sine discrimine iudicet, sed quod eo modo bona, quō mala non ab hominibus, sed à prima causa, hoc est, à Deo omnipotente, à sapientissima eius prouidentia, à beneuolentissima eius manu, ab amantissimo, ac paterno eius corde accipiat, in quo omnia in-

differenter contemplatur, in quem omnia refert, quem denique in omni- bus cogitat ac videt. Et idè referata omni proprietate, videlicet volendi, a-

mandi, optandi aut nolendi, hoc solum amat, quicquid ab iustissima Dei sententia sibi senserit missum. Inde fit quoque, vt de nulla re saltem in me- riori homine, perturbetur. Amor hic non est necesse vt sentiat in corde, quia non in sensu aut in cordiali suauitate fluxione percipitur, sed est amor

rationis ac voluntatis, cuius fortitudo, constantia, fidelitasque manifestatur in abnegatione omnis proprietatis, in mortificatione alterius cuiusque amoris, in resignatione plena sui ipsius, in carentia omnis commodi & consolationis. Siquidem huius exercitium est in carento & patiendo. In carento quidem omni consolatione interna & externa, in patiendo verò omnem derelictionem à Deo quam ab hominibus. Qui eiusmodi sunt, vni soli necessario inha- rent, vnum necessarium longanimitè expectant, pro cuius amore hic inter angustias, inter perplexitates ambiguas, inter tentationum procellas fluctuant, & in quadam caligine relictis, ac nudæ fidei innixi, scire cupiunt solum (quam esuriunt & sciunt) voluntatem Dei beneplacentem ac perfectam. Hi vbiunque sunt, absconditi amici Dei sunt, licet mundo miseri ac contempti videantur. Tertium pro religionis seu spiritualis vitæ reformatione neces- sarium est habere spiritus exercitia. Si enim spiritui desit exercitium, si desit cultus, labascit peritque protinus omne propositum bonum. Quod vt m- triatur, coalescatque, necessaria sunt spiritui exercitia. Sint hæc aut oratio m- talis, aut meditatio transiens in affectum, aut aliud quoduis exercendi generis mentem excitans, liquefaciens & inflammans, iuxta cuiusque & ingenium & statum, & gratiam ac commodum.

Ad hæc vehementer adminiculatur vita abstracta à mundi negotijs, ab occupationibus animi nimijs, ab hominum familiaritate, à curis & sollicitudinibus exoccupata. Huic enim omnes nostri ordinis monachi, tum præcipue priores (quos cæteris exemplum dare monent statuta quietis & stabilitatis) sese debent accommodare. Non hic eorum excusationes recipimus, quæ tota die totoque tempore quaestionibus se caducis & terrenis implicat, quæ

pro necessitate monasterij, pro officio amicorū, pro cura fratrum sic oporteat, quasi terrenis, temporalibus, atque ad eò externis tantum sic occupari cogantur, vt ad spiritualia eis temporis prorsus nihil suppetat. Habent procuratores, habent fratres laicos, quibus externa hæc committant: quarum opera monasterio vt fortunet, ipsi impetrent oratione. Ipsi quidem cuncta

regant, magis tamen oratione, quam discursu & occupatione. Ipsi oratione fruges serant & arbores. Ipsi oratione tueantur pecudes. Ipsi oratione totam familiam, atq; omne profusum monasterium gubernent, foueant ac protegant. Felicius fortiusq; olim in Amalechitas Moyses oratione, quam Iosue armis pugnavit: imò vt hic vinceret, ille oratione impetrauit. Pari modo hoc faciunt priores orationum suarum vbertate, quod cæteri exequuntur discursu & sollicitudine. Omnibus intersint officinis, omnibus assistant fratribus, nulli domus negotio desint orationum protectione. Oratione pericula abigant, oratione animas sibi creditas muniant, & sentient facto periculo plus sese oratione in quiete proficere, quam illa neglecta corpore & animo moueri.

Exod. 17.

Quod si inter homines euocati compulsive veniunt, ita ex eremo veniant, vt quisquis illos intuitus fuerit, in eorum simplicitate, innocentia, deuotione, ac mansuetudine adificetur. Quisquis viderit eos, cognoscat illos, quod ipsi sunt semen cui benedixit Dominus. Tunc namq; fratribus prodest priorum exhortatio, quando paupertas, simplicitas, vitæ abstractio, exercitiatq; spiritus eorum lucent exemplo. Hoc modo Deus faciet mûdi amicis atq; monasticæ vitæ hostibus eos venerabiles, si foris nihil de mundo præferunt, si honorem sui non quærunt, si solius Dei gloriam amant atq; zelantur, pro qua statuenda optant etiam ipsi despici & esse contempti. Itaque si verè conemur esse quod dicimur, si Deo gloriam suam contendimus restituere, & nos ad interiora conferre, potens est Deus pessimo licet hoc æuo, in benedictionibus suis nos protegere ac crescere facere in spiritualibus ac temporalibus bonis: quandoquidem qui primo quærit regnum Dei & iustitiam eius huic reliqua quoque adiciuntur. Det nobis Dominus noster Iesus Christus per huius vitæ laqueos, per laudes & persecutiones, per læta & aspera, per ignominiam ac bonam famam, per abundantiam & penuriam sic transire illatos vt regni quoque sui faciat participes ac cohæredes, qui est Deus benedictus in secula, Amen.

Excuntes inter homines quales se præstare debeant Prælati. E. ca. 61.

Matt. 7.

2. Cor. 6.

EXHORTATIO AD OTIUM VITANDUM ET ad Christi imitationem amplectendam breuis.

Omnis arbor que non facit fructum bonum excidetur & in ignem mittetur. Quam studiosos bonorum operum esse nos velit Deus charissimamque feruentem atq; sollicitos, ne tempus nostrum otiosi atq; inutiles transigamus, nos reddi cupiat, nemo est vestrum qui nõ intelligat neque enim mala tantum opera vitat, sed desidiam otiam, acediam, socordiam atque negligentiam quoque prohibet, quãdo dicit *Omnis arbor que non facit &c.* Quid faciã inquis ne ocij sterilitatisve arguar? Christum debes sequi *Si quis (inquit) vult post me venire, abneget semetipsum & tollat crucem suam, & sequatur me.* Non monachis hoc solis locutus est Christus, sed omnibus qui Christi nomen sibi vendicant, hoc est, qui Christiani & esse & dici volunt. Certe negotium tibi hic propositum est negotiosissimũ & opus omni studio ac labore plenum. Quod si verè amplecti volueris, non præteribit tempus quod ignauia absumas. *Si quis (inquit) vult post me venire,*

Matt. 3.

Ocij supra in quo consistat.

Manuum 3

Quis